

FM2015/133
29. april 2015
Aqqaluaq B. Egede

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorledes en reform af fiskerisektoren agtes færdiggjort.
(Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit)

Fra Inuit Ataqatigiit støtter vi fuldt ud fiskerierhvervet som det økonomisk vigtigste erhverv. Vi skal vedholdende indrette forholdene og vilkårene for et godt fiskeri med det formål at kunne finansiere borgernes behov. Vi ønsker at kunne sikre et godt liv for børn, unge og ældre her i vores land. Et godt og bæredygtigt fiskeri yder sit bidrag til at kunne opretholde en forsvarlig levestandard.

En politisk styring af fiskerisektoren må være baseret på et grundlag af hensigtsmæssig udnyttelse og adgang til muligheder for udnyttelse af vore levende ressourcer. En effektiv udnyttelse af ressourcerne er ikke ensbetydende med en ubegrænset adgang til fiskeri. En effektiv udnyttelse af mulighederne betyder derimod en effektiv styring med det formål at sikre et stabilt og socialt velfungerende samfund her i Grønland - baseret på bæredygtighed.

Vi er i Inuit Ataqatigiit parate til at deltage i en gennemgribende diskussion omkring, hvorledes vi kan fortsætte en målrettet politisk indsats til fuldførelsen af en fremtidig fiskerilov. Og vi ønsker at rette en tak til forslagsstilleren Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit, for med dette forslag at give os lejlighed til at fremsætte vore tanker fremadrettet.

Det er bydende nødvendigt, at vi gennemfører det afsluttende arbejde med fiskeriloven. Ikke mindst på langt sigt er det nødvendigt, at kunne sikre holdbare vilkår omkring de økonomiske forpligtelser og rammer for vore fiskere. Til opnåelse af dette mål er vi både som folkevalgte og som samfund forpligtet til at deltage, hvorfor vi fra Inuit Ataqatigiit endnu en gang ønsker at opfordre Naalakkersuisut til at påbegynde den nødvendige debat og fremlægge alt relevant oplysningsmateriale.

Ikke mindst er det politisk helt nødvendigt, at koalitionen i stedet for igen og igen at foretage høringsrunder omkring de nødvendige beslutninger peger på de vigtige områder og selv fremkommer med deres erklærede målsætninger.

Som man nok ved er det hensigten med fiskeriloven, at fiskerne i videst muligt omfang uden offentlige tilskud gives mulighed for at udvikle deres erhverv, og at man på samme måde gennem en modernisering af den kystnære fiskeriflåde kan opnå et bedre økonomisk udbytte for den enkelte fisker. Som et centralt punkt ønskes en realisering af en højere gevinst og således en forøgelse af det reelle udbytte af en udnyttelse af ressourcerne.

Med henvisning til efterårssamlingen i 2011 og Fiskeriudvalgets drøftelse af forslag til fiskerilov som pkt. 35 skal vi som en opfølgning heraf skal vi endnu en gang opfordre Naalakkersuisut til at fortsætte arbejde med de forslag, vi fremsatte på daværende tidspunkt:

- At den kommercielle grænse på 15 % for det kystnære rejefiskeri forhøjes, med

bemærkninger om direkte og indirekte ejerskab.

- At man ved en revurdering af kvoterne for det kystnære eller havgående fiskeri af rejer og hellefisk eller andre fiskearter afsøger mulighederne for at udnytte ressourcerne ved en mere ligelig fordeling. Eller...
- At man for at få en større udnyttelse af ressourcerne og for at få større gavn af merindtjeningen her i landet, giver reformeringen en chance ved at tilbageføre de kommercielle kvoter fem år tidligere end planlagt.
- At man for at optimere udbyttet indenfor fiskerierhvervet og hæve værdien af fiskeprodukterne nedsætter en arbejdsgruppe, som skal komme med forslag til tiltag.
- Makrellen skal fordeles således at landets egen befolkning har førsteprioritet, og kun udenlandske fiskere skal betale ressourceafgifter. Derved realiserer man tanken om, at landets egen befolkning som ejere af skibe og trawlere fører an i udviklingen af værdierne.
- At kvoterne i det kystnære fiskeri skal tilbagekaldes med fem års varsel, og at der oprettes en bank for kommercielle arter.
- Det er nødvendigt at tage stilling til skærpelsen af kravet om landingspligten.
- Hvis forhandlingerne om prisen på fiskene skal være mere realistisk, og hvis fiskernes indflydelse på fiskepriserne forstørres, så kan man ikke komme udenom at sætte spørgsmålstegn ved om fabrikkerne samtidig med at de handler med fisk udadtil også agerer som fiskere.

Der verserer mange forskellige målsætninger til forhandling, men det begynder at haste med at tage beslutninger. Det er bydende nødvendigt, at Naalakkersuisut som de nærmeste til at følge udviklingen fra dag til dag allerede nu i dag giver bolden op til en målrettet debat. Vi venter i Inuit Ataqatigiit - parate og utålmodige - på at høre om Naalakkersuisut's målsætninger. Vi har jo ikke lagt skjul på vore mål i denne sag og vi har løbende fremsat forslag. Ligeledes er det vort ønske, at Naalakkersuisut fremkommer med konkrete forslag til beslutninger med en klar målsætning og klare anbefalinger.

Med andre ord - der er behov for handling. Efter Inuit Ataqatigiit's opfattelse må Naalakkersuisut snarest agere med hensyn til en klar udmelding om en ubetinget adgang til fiskeri- og fangstuddannelser og herigennem åbne døren op for de relevante uddannelsesmuligheder inde for fiskeri og fangst. Den unge generation vil inden for disse områder kunne bruge deres uddannelse til opnå en uhindret og sikker adgang til disse erhverv.

Fiskerierhvervet repræsenterer en betydelig søjle i vores økonomi, og erhvervet vil stadig i mange år fremover som et bærende erhverv være genstand for forskellige former for opstramninger. Situationen er ikke den, at råstofindustrien gennem en eventuel opstart så vil overtage pladsen som vort vigtigste erhverv. Jeg ønsker klart at sige til dem, der sidder inde med sådanne politiske overvejelser: sådan tegner billedet sig absolut ikke. Fiskeriet skal bevares som et bærende erhverv, som er bæredygtigt og som placerer sig som et erhverv, der er vanskeligt at erstatte indenom.

Fiskerne skal fiske, fangerne skal fange deres dyr, men set under ét må uddannelser være vejen til andre udviklingserhverv. Vi er nødt til nøje at vurdere forestillingen om det realistiske i, at fiskere kan forlade deres erhverv og umiddelbart efter er i stand til at påbegynde et arbejde inden for en helt anden sektor. Uanset hvilke erhverv vi taler om er det et krav, at man bliver optrænet og uddannet til at kunne varetage det pågældende arbejde.

Vi skal ikke stoppe udviklingen af nye erhverv, og det er nødvendigt at gå nye veje. Skal vi reformere fiskeriet må vi som folkevalgte også være i stand til kunne tænke i nye baner. En realistisk reform må indeholde en fremtidsikret og mere rentabel produktudvikling for at give fiskerne nye muligheder.

Efter Inuit Ataqatigiit's opfattelse må vi sammen med dem, der her i landet har erfaring med etablering af nye erhvervsvirksomheder, andre interessenter og folk med kundskaber og innovative talenter finde frem til nye fiskemetoder og nye produkter med det formål at kunne etablere og realisere andre erhvervsgrøner. Det er på høje tid, at vi i stedet for alene at snakke om fiskeri som et erhverv påbegynder en innovativ udvikling på dette område.

Der er her i salen brugt tilstrækkeligt med ord om reformer og udvikling. Lad os sætte kød på de mange ord og få realiseret og udviklet tingene i samarbejde med kyndige mennesker langs kysten. Vi skal ikke alene satse på at tilegne os kundskaber fra andre lande og andre samfund, men må som borgere her i landet selv være dem, der er eksperterne i de muligheder, vi har heroppe. Vi bliver nødt til at tænke i nye baner i forhold til at tilpasse nye tiltag til udviklingen mod selvstændighed, og vi må være rede til prompte at kunne yde økonomiske midler til nye og egnede projekter. Tiden er kommet til, at vi som tilfældet er i dag stopper med lemfældigt at bruge store beløb, uden mål og på mere eller mindre tilfældige erhvervsprojekter.

Lad mig igen understrege at vi i Inuit Ataqatigiit står fast ved vort valg af områderne turisme, selvforsyning og innovation som de områder, vi gennem Inatsisartut's finanslov betragter som de vigtigste projektdele at prioritere. Selvforsyning og innovation vil på grundlag af fiskeriet kunne blive genstand for en betydelig udvikling. Vi har i den forbindelse også behov for at høre lidt om de andre partiers prioriteringer med hensyn til erhvervsområdet og det tilknyttede finansieringsbehov.

Hvad afholder os fra at etablere en uddannelsesinstitution, hvor man kan studere innovation i forbindelse med produktudvikling af fisk, produktion af nye fiskearter og vidensudvikling omkring handelskundskaber? Kan årsagen være den, at vi udelukkende betragter fiskeriet som et område, der kun vedrører fiskerne, produktionsenheder og kvoter? Der har i mange år ikke været rettet politisk fokus på fiskeriet på en måde, hvor man har kigget på fordelene for samfundet ved vore eksportvirksomheder og de potentielle økonomiske muligheder.

Vi er i Inuit Ataqatigiit af den opfattelse, at vi set i forhold til pengestrømmene i forbindelse med eksport og handel med vore levende ressourcer må ændre på den gældende konstruktion med, at ansvaret overdrages til aktieselskaber.

Er det nu nødvendigt at initiere nye tiltag på fiskeriområdet? Lad os åbne muligheden for, at tilbagekaldelse af handel med kvoter skal ske i løbet af 5-års periode. Efter forløbet af de 5 år og i forbindelse med nye kvotetildelinger vil vi have tilbageført de arbejdspladser, der i kraft af den fastboende befolkning kommer arbejdskraft i andre lande til gode.

"Grønlands eksportvirksomhed" vil således være etableret. De levende ressourcer beregnet til produktion og eksport vil som helhed være indhandlet til samfundets egen salgsvirksomhed. Den økonomiske fortjeneste ved denne aktivitet vil tilfalde samfundet - og ikke alene tilfalde enkeltpersoner. Med andre ord, udbyttet fra vore levende ressourcer vil først da være det højeste - til fordel for den grønlandske befolkning.

Sagt på en anden måde - vi forestiller os, at den grønlandske befolkning i samlet flok løfter opgaven og deltager i udformningen af et sådant projekt, hvilket vil resultere i fremgang - både erhvervsmæssigt og indtjeningsmæssigt. Erhvervstiltag relateret til mineralske råstoffer vil politisk være genstand for en udvikling, men disse ressourcer vil på et eller andet tidspunkt slippe op. Erhverv baseret på de levende ressourcer, som vi skal tage vare på, kan således også let blive påvirket, forurenet og ødelagt.

Fiskeriet, fåreholdererhvervet og eksportvirksomhed er de elementer, som vil være vedvarende og som "ikke skal væltes omkuld" af råstofaktiviteterne. Et rent miljø baner også i sig selv vejen til selvstændighed. Er man ikke enig i denne udlægning og hvis man mener at uran og andre råstoffer med farligt strålingsindhold alene vil være til fordel for fiskeriet og fåreholdererhvervet tager man fejl. Er man ikke enig er der mulighed for at stille uddybende spørgsmål og fremkomme med sine egne holdninger. Inuit Ataqatigiit vil ikke på noget tidspunkt give køb på bæredygtighed og vigtigheden af naturbevaring i forbindelse med et koalitionsamarbejde.

Med andre ord - vi vil aldrig være med til at nærme os en situation hvor man på et forkert grundlag kan forvolde skade på befolkningen, landet eller vore ressourcer.